

Xí nghiệp cơ điện lạnh được thành lập và phát triển trên cơ sở của Xí nghiệp liên hợp thiết bị lạnh trực thuộc Sở Công nghiệp TP.Hồ Chí Minh, được thành lập ngày 17.5.1987.

Trong tình hình đổi mới kinh tế ở nước ta, công nhận nền kinh tế thị trường với nhiều thành phần. Ban giám đốc và tập thể người lao động tại xí nghiệp đã mạnh dạn hướng ứng đăng ký làm thí điểm cổ phần hóa. Đây là một trong số ít thí điểm cổ phần hóa doanh nghiệp nhà nước được đánh giá là khá thành công. Tuy bước chuẩn bị cổ phần hóa của xí nghiệp cả một năm trời, nhưng phải nói do chuẩn bị kỹ, nên các bước tuần tự tiếp theo của việc cổ phần hóa được tiến hành khá gọn nhẹ và suôn sẻ.

Được sự đồng ý cho phép thí điểm cổ phần hóa của Bộ tài chính ngày 6.7.1993 chiếu theo đề nghị của UBND TP.HCM và đến ngày 27.8.1993, xí nghiệp đã hoàn tất việc định giá doanh nghiệp và được Bộ tài chính công nhận chính thức với Quyết định số 615TC/QĐ/CPH ngày 27.8.93 với tổng giá trị doanh nghiệp là 16.017.913.896 đồng VN. Ngày 6.9.1993, UBND TP.HCM đã ra quyết định số 1327/QĐ-UBND duyệt đề án cổ phần hóa hoàn tất và cho phép phát hành cổ phiếu. Và từ ngày 15.9 đến 10.10.1993, tất cả 160.000 cổ phiếu, với mệnh giá cổ phiếu 100.000 đồng VN đã được bán hết. Với sự thỏa thuận của Bộ tài chính và của Văn phòng chính phủ ngày 13.11.1993 UBND TP.HCM đã ký quyết định số 1707/QĐ-UB chuyển sở hữu xí nghiệp cơ điện lạnh (DNNN) thành công ty cổ phần. Và đến ngày 4.12.1993, Đại hội cổ đông lần thứ nhất đã tiến hành thành công tốt đẹp.

Cơ cấu vốn cổ phần của Công ty cổ phần cơ điện lạnh mới với tổng số vốn điều lệ 16 tỉ đồng VN, trong đó nhà nước chiếm tỉ trọng 50% và các cổ đông ngoài công ty mua 20%. Đây quả là một cơ cấu tỉ trọng vốn cổ phần tốt và lành mạnh sẽ góp phần tạo động lực tốt cho hoạt động của công ty cổ phần. Kết quả bước đầu đáng phấn khởi là trong đợt đầu, công ty cổ phần cơ điện lạnh (REE) đã chia lãi cho cổ đông với tỉ lệ lãi trên vốn khoảng 30%/năm. Tỉ lệ lãi này cao hơn cả lãi gởi tiết kiệm và lãi cho vay của các ngân hàng thương mại quốc doanh hiện nay. Đây vừa là một dấu hiệu tốt vừa là thành công bước đầu của việc thí điểm cổ phần hóa các doanh nghiệp nhà nước, tạo đà rút kinh nghiệm cho việc triển khai cổ phần hóa đại trà các DNNN trong thời gian tới.

Qua thành công bước đầu của việc cổ phần hóa Xí nghiệp cơ điện lạnh (là một DNNN), chúng ta có thể sơ bộ rút ra được một số kinh nghiệm:

1. Việc chọn lựa đúng DNNN đủ điều kiện để cổ phần hóa: Doanh nghiệp cơ điện lạnh vốn là một doanh

ng nghiệp được quản lý khá tốt, mặt hàng và thị trường ổn định với nhiều triển vọng, làm ăn có hiệu quả theo xu thế phát triển: năm 1990 doanh thu 9,9 tỷ, lợi nhuận 490 triệu đồng, năm 1991 doanh thu 24,7 tỷ, lợi nhuận 3,3 tỷ đồng và năm 1993 doanh thu vào khoảng 43 tỷ với lợi nhuận ước tính 7,1 tỷ đồng. Đây là một xí nghiệp quốc doanh làm ăn có hiệu quả khá tốt của ngành công nghiệp địa phương TP.HCM và là đơn vị ngành cơ điện lạnh hàng đầu của cả nước.

2. Sự đồng bộ và thống nhất ý chí từ ban giám đốc và tập thể người lao động tại chỗ, vì đại bộ phận người lao động do gắn bó nhiều năm với xí nghiệp đã thấy rõ hướng phát triển của xí

ng nghiệp và việc mua cổ phiếu của cổ đông, của người lao động tại xí nghiệp.

5. Với tỉ trọng cổ phần của tập thể người lao động tại chỗ lên đến 50% là một dấu hiệu tốt, tạo thêm động lực cho hoạt động của công ty cổ phần mới REE trên thị trường với mục đích cạnh tranh thu lợi nhuận càng cao càng tốt cho đồng vốn của công ty. Động lực này sẽ mạnh mẽ hơn khi xí nghiệp chưa được cổ phần hóa. Tỉ trọng vốn cổ phần đó, trong đó nhà nước chỉ chiếm 50% cũng là điều hành và quản lý sản xuất kinh doanh của Công ty cổ phần REE sắp tới.

6. Lợi nhuận được phân chia đợt đầu vào khoảng 30%/năm là có tính

NHỮNG KINH NGHIỆM THÀNH CÔNG BƯỚC ĐẦU CỦA VIỆC CỔ PHẦN HÓA XÍ NGHIỆP CƠ ĐIỆN LẠNH REE

NGUYỄN ĐĂNG ĐÀ

Nghiên cứu sinh ngắn hạn Đại học Kinh tế TP.HC

ng nghiệp là khá vững chắc cho nên yên tâm đi vào cổ phần hóa. Hơn nữa qua việc cổ phần hóa, người lao động về mặt tâm lý và thực tế, đã có cảm giác phấn khởi là mình đã làm chủ thật sự đồng vốn được xí nghiệp chia cho từ vốn tự có tích lũy nhiều năm từ lợi nhuận của xí nghiệp. Đồng vốn trước khi cổ phần hóa vẫn thuộc dạng sở hữu chung của toàn xí nghiệp nhà nước.

3. Tuần tự các bước chuẩn bị khá chu đáo và minh bạch. Thêm vào đó xí nghiệp cơ điện lạnh là một đơn vị hoạt động chuyên ngành với tình hình hạch toán tài chính khá tốt, vừa lành mạnh vừa rõ ràng, tình hình công nợ rõ ràng và không đáng kể, nên ít vướng mắc trong quá trình định giá và chuẩn bị cổ phần hóa. Chính việc này đã đảm bảo sự nhất trí không riêng gì của tập thể người lao động mà cả sự đồng tình của các ngành chủ quản và quản lý nhà nước khác, tạo bước đi khá suôn sẻ cho việc cổ phần hóa xí nghiệp.

4. Triển vọng trong tương lai gần nhìn thấy được của xí nghiệp nhìn chung là tốt, với 19 công trình hạng mục cho năm 1994 đang và sắp thực hiện với hiệu quả tính toán được trước. Lượng công trình này đủ sức bao choàng cho cả năm 1995 nữa. Đây cũng là một trong những điều kiện hấp dẫn cho việc phát hành cổ phiếu của xí

chất thuyết phục tương đối tốt đối với tập thể người lao động tại chỗ. Nếu lệ lãi cổ phần càng tăng lên thì sẽ mở ra triển vọng công ty thu hút thêm được nhiều vốn để mở rộng hoạt động và hấp dẫn cho các định chế hỗ trợ tài chính khác của ngân hàng, tín dụng đầu tư khác vào công ty.

Trên đây là một số kinh nghiệm tốt của việc cổ phần hóa Xí nghiệp cơ điện lạnh. Vấn đề còn lại của Hội đồng quản trị và Ban giám đốc Công ty REE là phải tiếp tục phấn đấu nâng cao lợi nhuận, cải tiến quản lý sản xuất kinh doanh, nâng thu nhập và các chính sách khác càng đầy đủ càng tốt cho CBCNV cũ tại đây và cho tập thể người lao động nói chung trong tình hình mới cổ phần hóa. Vấn đề là tạo thêm sự sống, thêm động lực cạnh tranh và cải thiện, nâng cao đời sống người lao động đồng bộ với các bước phát triển đi lên của công ty cổ phần.

Về phía quản lý nhà nước, cần chính sách hỗ trợ về tín dụng nhất tín dụng đầu tư, để tạo điều kiện cho Công ty REE đi vào ổn định vững chắc tạo đà tốt cho phát triển, phục vụ cho đời sống người lao động và góp phần vào công cuộc xây dựng kinh chung của đất nước trong cuộc cạnh tranh thị trường khá gay go và phức tạp hiện nay. ♦